

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica za 2018. godinu, Ministarstva za boračka pitanja.

II.

Informacija o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica za 2018. godinu, čini sastavni dio ovog zaključka.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/19.
Datum, 24.05.2019.godine
Zenica

PREMIJER

Mirza Ganić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA**

I N F O R M A C I J A

**o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica
u 2018.godini**

Zenica, april 2019.godine

I. Uvod

Pored svakodnevnih životnih potreba građana-branilaca i članova njihovih porodica, nesporno je da je rješavanje stambenog pitanje među prioritetima i u tom segmentu iziskuje angažman institucija države, kako bi se na način realizacije prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja omogućilo/ pomoglo u stambenom zbrinjavanju ove kategorije stanovništva.

Zadatak institucija države je trajan i iziskuje kontinuirane aktivnosti, imajući u vidu da je ovo dio, činjenica je socijalno marginilizirnog dijela populacije i zaslužuje da bude i ostane u fokusu brige društvene zajednice, kako na području FBiH, tako i na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Uz konstataciju postojanja i subjektivnih razloga, uzroke treba tražiti i u okolnostima generalno teške socijalno-ekonomske situacije u državi, s aspekta stvaranja uslova i povoljnije klime radnog angažovanja, odnosno zapošljavanja/upošljavanja radno sposobnog dijela ove populacije, sticanja uslova za redovno i penzionisanje pod povoljnijim uvjetima, prestanka radnog odnosa u poznijim godinama (bez mogućnosti daljeg radnog angažovanja) s neuvezanim radnim stažom, što dovodi do socijalne ovisnosti i nemogućnosti rješavanja egzistencijalnih problema bez pomoći države.

Neovisno o socijalnom statusu, stepenu oštećenja organizma, kategoriji branilaca i članova njihovih porodica-dobitnici ratnih priznanja/odlikovanja, ratni vojni invalidi, demobilizirani branioci, članovi porodica šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida, članovi uže porodice poginulih, umrlih/nestalih dobitnika ratnih priznanja/odlikovanja, kao i posebni korisnici, koje tretiraju važeći propisi, činjenica je da je riječ o socijalno ranjivoj kategoriji, narušenog zdravlja sa umanjenom radnom sposobnošću, kojoj je država obavezna pomoći.

Iz tih razloga, rješavanje stambenog pitanja jedan je od prioriteta u radu Ministarstva, te je kao dopunsko pravo (pored ostalih prava) utvrđeno važećim zakonskim propisima iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na području Kantona.

II. Normativno regulisanje

1. Pravni osnov

Član 7. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine FBiH" broj: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), (u daljem tekstu: Federalni zakon) utvrđeno je da branioci i članovi njihovih porodica ostvaruju druga prava u skladu sa federalnim i kantonalnim propisima, koji nisu obuhvaćena ovim zakonom i to (pored ostalih navedenih) i „Prioritetno pravo na rješavanje stambenog pitanja pod jednakim uvjetima“.

Prava utvrđena ovim članom regulisana su odredbama člana 26. do 31. Federalnog zakona, kao prava licima zaslužnim u odbrambeno-oslobodilačkom ratu za osiguranje odgovarajućeg tretmana pri ostvarivanju i korištenju drugih prava, vodeći računa o njihovom doprinosu u odbrani Bosne i Hercegovine.

Član 29. stav (1) Federalnog zakona kojim je propisano: "Kantoni svojim propisima osiguravaju prioritetno rješavanje stambenih pitanja pripadnika branilačke populacije u skladu sa važećim propisima". Stavom (2) istog člana utvrđeno je „stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju branilačke populacije vrši se po pravu prvenstva“, koji su slijedom po prioritetima uvršteni i u propise iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na području Kantona.

U cilju osiguranja realizacije naprijed navedenih odredbi Federalnog zakona za realizaciju prava na rješavanje stambenog pitanja na nivou Kantona oblast stambenog zbrinjavanja branilaca i članova njihovih porodica uređena je:

- Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/14);

Kao dopunsko pravo-član 5. tačka g), te Poglavlje VII. Rješavanje stambenog pitanja, od člana

24. - 27. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine ZDK“, br: 1/14) (u daljem tekstu: Zakon) regulisano je pravo na rješavanje stambenog pitanja koje ostvaruju branioci i članovi njihovih porodica na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

- Uredbom o pomoći u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 4/14, 1/18) (u daljem tekstu: Uredba);

Uredbom su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica koji imaju prebivalište na području Kantona, kao i povratnika u RS koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona i koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama/Gradu Kantona. U januaru 2018.god. a u cilju nedskriminacije lica-pripadnika branilačke populacije koji su vlasnici ili suvlasnici subjekta koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost registrovanog kao pravno i fizičko lice donesena je izmjena člana 4. (Posebni uvjeti) stav (1) tačka g) Uredbe gdje su riječi „pravno ili fizičko lice“ zamjenjene riječima „privredno društvo“. Isto podrazumijeva prilaganje uz zahtjev dokaza-uvjerenja Porezne uprave-nadležne Porezne ispostave da li su podnosilac zahtjeva i članovi njegovog por.-dom. vlasnici ili suvlasnici subjekta koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost, registrovanog *kao privredno društvo*, te ovjerene kopije Specifikacije za utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti-obrazac SPR 1053 (koji se podnosi uz Godišnju poreznu prijavu/Godišnju prijavu dohotka) za prethodnu kalendarsku godinu i ovjerene izjave date pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću a kao dokaza o ukupnim prihodima domaćinstva.

Pojašnjenje u tom smislu izneseno je i u Instrukciji o primjeni Uredbe broj: 13/03-23-1296-2/18 od 20.03.2018. godine, koja se s ciljem efikasnog provođenja procedure za ostvarivanje prava na ovaj vid pomoći za svaku, kao i proteklu 2018. godinu donosi u skladu sa članom 26. Uredbe. Instrukcijom su date upute i pojašnjenja za pravilnu primjenu odredbi Uredbe, a u cilju jednoobraznog i efikasnog provođenja postupka za ostvarivanje prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica.

U Budžetu Kantona za 2018.godinu broj: 01-14-1643/18 od 31.01.2018.godine („Sl. novine ZE-DO kantona“, broj: 1/18) planirana su sredstava u iznosu od 1.600.000,00 KM. Međutim do usvajanja Programa utroška sredstava iz Budžeta Kantona sa razdjela Ministarstva već je bila provedena Odluka o preraspodjeli broj 07-03-01/14-7582-2-1/18 od 08.02.2018. god. te su planirana sredstava umanjena za iznos od 100.000,00KM. Konačan iznos raspoloživih sredstava na transferu za navedenu namjenu utvrđen je PROGRAMOM utroška sredstava iz Budžeta Kantona za 2018. godinu planiranih na razdjelu Ministarstva za boračka pitanja broj: 02-14- 3075/18 od 22.02.2018.godine u članu 3. tačka h) Pomoć u rješavanju stambenog pitanja (u daljem tekstu: Program utroška).

Napominjemo da je iznos od 1.600.000,00KM (naprijed navedeni) umanjen:

Odlukom Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/14-7582-2-1/18 od 08.02.2018.god. za 100.000,00KM (integrisano u Program utroška);

Odlukom Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/14-7582-4/18 od 05.07.2018. god. za 317.000,00KM;

Odlukom Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/14-7582-5-1/18 od 25.09.2018.god. za 30.000,00KM;

Rezimirajući navedeno, raspoloživa sredstava za navedenu namjenu u 2018.god. na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 - Ministarstva za boračka pitanja, na poziciji 614200 -"Grantovi pojedincima", subanalitici OAD 208 - „Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“ čine konačan iznos od **1.153.000,00 KM**.

Prema navedenom konačnom iznosu sredstava izvršena je okvirna raspodjela sredstava po

općinama/Gradu Kantona za budžetsku 2018.godinu, a prema primarnom kriteriju procenta pripadnika branilačke populacije u odnosu na ukupan broj pripadnika branilačke populacije na području Kantona. Raspodjela sredstava određena je i brojem zahtjeva pripadnika branilačke populacije općine/Grada, ekonomskom razvijenosti, te ostalim društveno-socijalnim elementima.

Utrošak sredstava: Sredstava za navedenu namjenu planirana su u skladu sa osiguranim sredstvima i dinamikom priliva sredstava, te praćenjem navedene okvirne raspodjele sredstava prema općinama/Gradu Kantona.

III. Aktivnosti/postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica u 2018.godini sa pokazateljima (tabelarni pregledi) strukture podnesenih/odobrenih/odbijenih zahtjeva po kategorijama i općinama/Gradu i utrošenim sredstvima

U skladu sa članom 27. Zakona, Uredbom, kao podzakonskim aktom utvrđeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog vida dopunskog prava (korisnici prava, posebni korisnici prava, načini rješavanja stambenog pitanja, postupak dodjele novčanih sredstava, visina sredstava novčane pomoći i sl.).

Članom 2. i 3. Uredbe decidno su definisani korisnici prava, odnosno posebni korisnici prava slijedom: korisnici prava-dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja; ratni vojni invalidi, demobilizirani branioци (koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu OS proveli najmanje 24 mjeseca odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili neposredno po punoljetstvu); članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida; članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja; posebni korisnici prava-udovice umrlih demobiliziranih branilaca (koji su u redovima OS proveli najmanje 2 godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje 2 posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nemaju druge prihode i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu), roditelji umrlog ratnog vojnog invalida ili demobiliziranog branioца (koji je u redovima OS proveo najmanje 2 godine, ukoliko ih je isti izdržavao posljednju godinu dana prije smrti).

Načini rješavanja stambenog pitanja definisani su članom 7. Uredbe, prema kojem se pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica vrši putem dodjele jednokratnih, bespovratnih novčanih sredstava u svrhu:

- izgradnje stambenog objekta s ciljem trajnog stambenog rješavanja;
- kupovine individualnog stambenog objekta ili stana na osnovu ugovora zaključenog u prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini;
- prilagođavanja stambenog objekta posebnim potrebama ratnih vojnih invalida;
- naknade troškova izdavanja rješenja o dozvoli za gradnju u iznosu do 5.000,00 KM;
- naknade troškova izdavanja rješenja o legalizaciji objekta u iznosu do 5.000,00KM

Članom 8. Uredbe (a što je u skladu sa odredbama Federalnog zakona) utvrđeni su prioriteti u stambenom zbrinjavanju po pravu prvenstva, kako slijedi:

- a) dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja iz člana 5. stav 3. Federalnog zakona;
- b) djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branioца bez oba roditelja i RVI sa oštećenjem organizma od 100% I grupe;
- c) porodice sa dva i više šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i RVI 100% II grupe;
- d) članovi uže porodice poginulih, umrlih, nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja iz člana 5. stav 3. Federalnog zakona; porodice šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma 90%, 80% i 70%;
- e) članovi uže porodice poginulih, umrlih, nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja iz člana 5. stav 4. i 5. Federalnog zakona i umrlih ratnih vojnih invalida;
- f) ostali dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;

- g) ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 20% do 60%;
- h) demobilizirani branioci;
- i) udovica umrlog demobiliziranog branioca iz člana 3. tačka a) Uredbe;
- j) roditelji umrlog ratnog vojnog invalida ili demobiliziranog branioca iz člana 3. tačka b) Uredbe.

Treba istaći, da je ovo Ministarstvo u kontinuitetu i u budžetskoj 2018.god. ostvarilo dobru saradnju sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona, te je u koordinaciji i u saradnji sa lokalnim nivoima vlasti, kao i iz drugi izvora (donatorska sredstva) provelo aktivnosti na obezbjeđenju sredstava za ostvarivanje prava na pomoći u rješavanju stambenog pitanja u pojedinim, specifičnim slučajevima, koji iziskuju hitno rješavanje i koji su najčešće predmeti medijskih natpisa i pisanja portala. To su slučajevi, kada se podnosilac zahtjeva (ili član porodice podnosioca zahtjeva) pojavljuje i kao korisnik prava iz oblasti socijalne zaštite, te ostali posebni, specifični slučajevi za koje se s aspekta zaprimljene dokumentacije, izvršene provjere i utvrđivanja činjeničnog stanja na licu mjesta ocijeni potreba urgentnog rješavanja, odnosno da je postojeće stanje stambenog objekta životno i egzistencijalno ugrožavajuće za podnosioca zahtjeva i članove porodičnog domaćinstva.

Na taj način pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja zajedničkim učešćem Ministarstva za boračka pitanja i Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ostvarilo je ukupno 6 (šest) lica/podnosilaca zahtjeva sa područja općina/Grada Kantona. U pojedinim slučajevima sredstva su obezbjeđena dijelom po osnovu donacije, a rjeđe ili nikako iz budžeta općina/Grada. Iz tih razloga (a u ovisnosti od konkretnog slučaja), a što je pojašnjeno i tačkom 10. Instrukcije o primjeni Uredbe ubuduće treba insistirati da se uz kompletan spis sa prijedlogom iznosa sredstava, te argumetovano i detaljno obrazloženje s navedenim razlozima koji zahtijevaju hitno rješavanje obavezno traži i učešće lokalne zajednice u rješavanju.

Struktura naprijed odobrenih sredstava za 6 korisnika u saradnji ovog Ministarstva sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, odnosno zajedničkim učešćem sa utroškom sredstava sa transfera oba Ministarstva stambeno pitanje riješeno je za: 5 korisnika sa područja Grada Zenice, te za 1 korisnika sa područja općine Žepče.

Zbog utroška sredstava planiranih Programom utroška sredstava iz Budžeta Kantona za 2018.god. nisu okončani postupci za 71 dostavljeni prijedlog, koji će biti prioritetno rješavani u budžetskoj 2019.god., kako je propisano i Uredbom, kao podzakonskim aktom za rješavanje.

I u ovoj informaciji mišljenja smo da je važno istaći, da je ovo Ministarstvo u proteklm godinama (2016.god., 2017.god.), kao i u 2018.god. uz iskazanu podršku i razumijevanje za probleme branilačke populacije kako Vlade Kantona, tako i Ministarstva finansija u potpunosti realizovalo, odnosno izvršilo isplatu odobrenih sredstava na tekuće račune korisnika, odnosno prodavaca u slučaju kupovine individualnog st. objekta ili stana u 100 % iznosu, a po osnovu ostvarenih prava na ovaj vid pomoći. Isto se odnosi kako na ranija akumulirana dugovanja, tako i na sredstva po osnovu prava ostvarenih tokom 2018.god. To je, mora se priznati doprinjelo vraćanju poljuljanog povjerenja u rad institucija države, a time i rad ovog Ministarstva.

Članom 25. (Evidencije i obrasci) Uredbe utvrđeno je da elektronsku evidenciju o podnesenim zahtjevima i korisnicima prava po ovoj Uredbi vode općinske/Gradska služba i Ministarstvo po posebnim obrazcima propisanim od strane ministra Ministarstva, koji se svake godine po objavljivanju oglasa o mogućnosti podnošenja zahtjeva sa ostalim potrebnim/propisanim obrazcima i pojašnjenjima za primjenu dostavljaju nadležnim službama za branilačko-invalidsku zaštitu na postupanje.

U postupcima po zahtjevima s prijedlozima za odobravanje po članu 20. Uredbe, kao i postupcima po žalbama i dopunama spisa predmeta, te u pojedinim slučajevima izvršenom uviđaju na licu mjesta od strane Komisije Ministarstva, a u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku („Sl. novine FBiH“, broj: 2/98, 48/99) u 2018. godini okončani su postupci po zahtjevima

za ostvarivanje prava na ovaj vid pomoći (pokrenuti u 2016., 2017. , a dijelom i u 2018.god.), a koji su dostavljeni u rad Ministarstvu tokom 2018.godine.

Članom 19. (Nerealizovani zahtjevi) Uredbe utvrđena je obaveza da se takvi zahtjevi (iz prethodnog stava) prioritetno rješavaju u narednoj budžetskoj godini (u konkrentnom slučaju u 2018. god.), uz uslov da ispunjavaju uvjete iz Uredbe. Po tom osnovu u 2018.godini, a do raspisivanja Oglasa o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava braniocima i članovima njihovih porodica za 2018.godinu, odnosno završetka propisane procedure, okončani su postupci/odnosno pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja ostvarila su ukupno **22 (dvadesetdva)** pripadnik branilačke populacije sa utroškom sredstava u ukupnom iznosu od **181.639,98 KM**. U nastavku iznosimo tabelarni pregled iz ovog stava-Pregled broja korisnika i odobrenih sredstava za rješavanje stambenog pitanja po okončanim postupcima do Oglasa za 2018.godinu - tabela 1.

Tabela 1.-Pregled broja korisnika i odobrenih sredstava za rješavanje stambenog pitanja po okončanim postupcima do Oglasa za 2018.godinu

Općina/ grad	Broj riješenih predmeta	Struktura korisnika <i>do Oglasa za 2018.god.</i>			Utrošena sredstva u KM
		PPB	RVI	DB	
Breza	0	0	0	0	0,00
Doboj Jug	2	0	0	2	8.131,00
Kakanj	2	0	1	1	10.769,74
Maglaj	3	0	0	3	16.618,00
Olovo	1	0	0	1	15.000,00
Tešanj	3	0	0	3	23.000,00
Usora	0	0	0	0	0,00
Vareš	0	0	0	0	0,00
Visoko	0	0	0	0	0,00
Zavidovići	3	0	2	1	32.500,00
Zenica	5	0	1	4	55.619,74
Žepče	3	1	0	2	20.001,50
Ukupno	22	1	4	17	181.639,98

III/a-Oglas o mogućnosti podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na pomoć/dodjelu novčanih sredstava braniocima i članovima njihovih porodica u svrhu rješavanja stambenog pitanja u 2018.godini

I u 2018. godini, općinske/Gradska služba objavljivanjem oglasa po Instrukciji Ministarstva obavještavale su branioce i članove njihovih porodica o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava na ime pomoći u stambenom zbrinjavanju, uz naznaku roka za podnošenje zahtjeva, a kao je utvrđeno članom 10. stav (2) Uredbe.

Oglas pod brojem: 13/03-2-2-23-1296-2/18 od 20.03.2018.god. (u daljem tekstu: Oglas) objavljen je u sredstvima informisanja (Dnevni list „Oslobođenje“, Nezavisne novine „Naša riječ“), na službenoj stranici Kantona, te na oglasnim pločama općina/Grada i lokalnih branilačkih udruženja. Prijave na Oglas, odnosno podnošenje zahtjeva na propisanom obrazcu bilo je omogućeno svim zainteresovanim kandidatima u trajanju od 30 (trideset) dana, od dana objavljivanja tj od 20.03. do 18.04.2018.god., kada je bio i posljednji dan za podnošenje zahtjeva. Obrazac zahtjeva zainteresovani kandidati mogli su preuzeti na protokolima, kao i pri nadležnim službama za pitanja branilačko-invalidske zaštite općina/Grada.

Shodno članu 13. Uredbe sve zaprimljene zahtjeve na području općine/Grada razmatra Komisija od 3-5 članova (formira općinska služba), od kojih jedan član posjeduje zvanje građevinske struke, a jedan je predstavnik branilačkih organizacija lokalne zajednice, a spise predmeta prema konačnim listama (po pravu prvenstva) razmatra Komisija Ministarstva, a kako je utvrđeno članom 15. Uredbe.

U toku trajanja Oglasa u periodu od 02.-12.04.2018.god. predstavnici Ministarstva posjetili su sve općinske/Gradsku službu nadležne za poslove branilačko-invalidske zaštite, održali sastanke na temu Oglasa, te pružili i dali sva potrebna dodatna pojašnjenja za pravilno i efikasno provođenje procedure. Posebno je ukazano na potrebu dostupnosti informacije o mogućnosti ponošenja zahtjeva (posebno za branioce povratnike u R Srpsku), te je sugerisano da se u te aktivnosti uključe i lokalna branilačka udruženja, jer smo svjedoci da informacije o mogućnosti podnošenja zahtjeva ne dođu blagovremeno do potencijalnih zainteresovanih kandidata. U tom dijelu, zainteresovanim kandidatima je neophodna i pomoć prilikom prikupljanju i kompletiranju potrebne dokumentacije tražene Oglasom. Unatoč nastojanja da se rad prvostepenih komisija unaprijedi (radi jednostavnije obrade podataka uvedeni su i novi obrazci), činjenica je da se u rad Ministarstvu i dalje dostavljaju neuređeni i nekompletirani spisi predmeta, bez popisa priloga akata, sa neuređenim listama korisnika, te ostalim nedostacima podneska. Iz tih razloga, mišljenja smo da u narednom periodu treba vršiti pojačan nadzora i kontrolu prilikom postupka provođenjem procedure, kako je propisano članom 26. stav (2) Uredbe, te insistirati i tražiti veću odgovornost rukovodilaca i izvršilaca-imenovanih članova komisija.

Članom 15. (Rad Komisije Ministarstva) Uredbe definisan je rad Komisije Ministarstva, odnosno rješenjem ministra Ministarstva broj: 13/03-1-34-1703/18 od 23.03.2018.god. imenovana je Komisija za razmatranje/odobravanje sredstava za pomoć u rješavanju stambenog pitanja (u daljem tekstu: Komisija). Zadatak Komisije je da razmotri dostavljene prijedloge općinskih/Gradske službe, izvrši uvid u priloženu dokumentaciju, konstatuje ispravnost postupka, a u posebnim slučajevima izlaskom na teren utvrdi činjenično stanje na terenu, te po potrebi zahtijeva pribavljanje i dostavljanje na uvid i druge dokumentacije za koju ocijeni da je od značaja za donošenje konačne odluke po predmetnom zahtjevu. U skladu sa članom 15. stav (4) Uredbe po okončanim aktivnostima Komisija obrazložen stav o odbijanju ili opravdanosti zahtjeva sa prijedlogom o dodjeli novčane pomoći usklađen sa Programom utroška sredstava dostavlja ministru Ministarstva.

Naime, tek od 2015. god., Oglas je raspisivan u kontinuitetu 2016.- 2018.god. Činjenica je da je prema iskazanom interesu još uvijek postoji potreba za ovim vidom pomoći, iako je u strukturi podnesenih zahtjeva veliki broj zahtjeva za sanaciju i adaptaciju, te za dodatni stambeni prostor, obzirom da postojeći zajednički stambeni prostor pored pripadnika, koriste i novoformirane porodice djece, te roditelji.

U dijelu odbijenih zahtjeva iz formalno-pravnih razloga, te nekompletne dokumentacije, najčešće se dešava da se ni u postupku prigovora ne otklone uočeni nedostaci (kao što su naznačavanje načina rješavanja, potpis na obrazcu zahtjeva i sl.), niti se izvrši dopuna potrebne dokumentacije tražena Oglasom čime se stiče dojam da lica-članovi Komisija ne postupe po datim detaljnim uputama i pojašnjenjima od strane Ministarstva, odnosno ne obave detaljan pregled spisa predmeta, što u nizu, dalje u postupku stvara dodatne probleme, sve do slučajeva i u postupcima po žalbama. Komisija Ministarstva u tom smislu uložila je znatne napore da dokuompleтира i uredi spise predmeta kako je propisano Uredbom i Oglasom, pri tome vodeći računa o interesu pripadnika branilačke populacije, te činjenici da su u pitanju neuke stranke, kojima je pomoć potrebna. U pojedinim slučajevima izlaskom na teren izvršen je ponovni pregled stanja stambenog objekta uz obavezne fotografije vanjskog i unutrašnjeg dijela. Sve to ukazuje na potrebu pojačanog nadzora nad provođenjem Uredbe, a kako je propisano članom 26. stav (2) Uredbe.

Zbog važnosti koordiniranog provođenja procedure između Ministarstva i općinskih/Gradske službe uz poštivanje postupka utvrđenog Uredbom, tačkom 11. Instukcije o primjeni Uredbe

utvrđen je hodogram aktivnosti, od momenta raspisivanja Oglasa, odnosno mogućnosti podnošenja zahtjeva sa utvrđenim rokovima za izvršenje: Apliciranje/podnošenje zahtjeva općinskoj/Gradskoj službi nadležnoj za poslove branilačko-invalidske zaštite, kao prvostepenom organu na posebnom obrazcu propisanom od strane ministra Ministarstva sa navedenim posljednjim danom za prijem zahtjeva; Obilazak prijavljenih kandidata-provjera i utvrđivanje činjeničnog stanja na licu mjesta; Isticanje Liste prvenstva za odobravanje sredstava na oglasnim pločama, a u skladu sa prioritetima u stambenom zbrinjavanju iz člana 8. Uredbe; Podnošenje prigovora za preispitivanje Liste prvenstva sa rokom za rješavanje po predmetnim prigovorima u roku od 8 dana; Izrada i sačinjavanje Konačne liste prvenstva na propisanom obrazcu i prijedlozima za dodjelu sredstava u skladu sa orijentacionim planom raspodjele sredstava po općinama/Grad Kantona utvrđenim Programom utroška sredstava Budžeta Kantona za 2018.godinu sa transfera za navedenu namjenu.

Postupak odobravanja sredstava definisan je članom 16. Uredbe na način da: Komisija Ministarstva obrazložen stav o odbijanju/ opravdanosti zahtjeva za dodjelu sredstava sa prijedlog iznosa novčane pomoći usklađen sa okvirnom raspodjelom po općinama/Grad, odnosno Programom utroška za 2018.godinu dostavlja ministru Ministarstva. Ministar Ministarstva donosi konačnu odluku o odobravanju/odbijanju zahtjeva. Ukoliko, prijedlog o dodjeli sredstava po Konačnoj listi općine/Grada u pojedinačnim iznosima ne prelazi iznos od 1.000,00 KM, odluku o odobravanju donosi ministar Ministarstva-član 16. stav (1) Uredbe. Dodjelu sredstava u iznosu većem od 1.000,00 KM a po obrazloženom prijedlogu Ministarstva, zaključkom o odobravanju rješava Vlada Kantona, kako je utvrđeno članom 16. stav (2) Uredbe.

U 2018.god. Ministarstvo je obradilo ukupno **849 predmeta**-zahtjeva za pomoć u rješavanju stambenog pitanja, od čega se **822 predmeta** odnose na zahtjeve podnesene po Oglasu o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava za rješavanje stambenog pitanja.

U nastavku iznosimo tabelarni pregled/strukturu podnesenih zahtjeva po Oglasu za 2018.god.-tabela 2.-struktura po načinu rješavanja, tabela 3.-struktura po kategorijama i tabela 4.-Pregled podnesenih zahtjeva-odbijenih/odobrenih pomoći po Konačnoj listi sa ostalim obrađenim predmetima u 2018.godine po općinama/Grad Kantona;

Tabela 2.- Struktura podnesenih zahtjeva po Oglasu za 2018.god.-po načinu rješavanja

Općina /Grad	Izgradnja	Kupovina	Prilagođavanje	Sufinansiranje izdavanja dozvole za gradnju/ legalizacije	Čl. 20. Uredbe	Ukupno
Breza	14	1	1	4	0	20
Doboj Jug	13	0	0	0	0	13
Kakanj	23	12	1	9	0	45
Maglaj	31	23	4	10	8	76
Olovo	85	11	8	9	1	114
Tešanj	87	5	4	35	5	136
Usora	46	0	6	5	0	57
Vareš	1	8	1	3	0	13
Visoko	30	9	2	10	0	51
Zavidovići	92	22	3	27	0	144
Zenica	28	34	15	23	0	100
Žepče	44	2	4	3	0	53
Ukupno:	494	127	49	138	14	822

Procentualni pregled broja korisnika po načinu rješavanja u nastavku dijagram broj:1.

Dijagram broj: 1.- Struktura podnesenih zahtjeva po načinu rješavanja

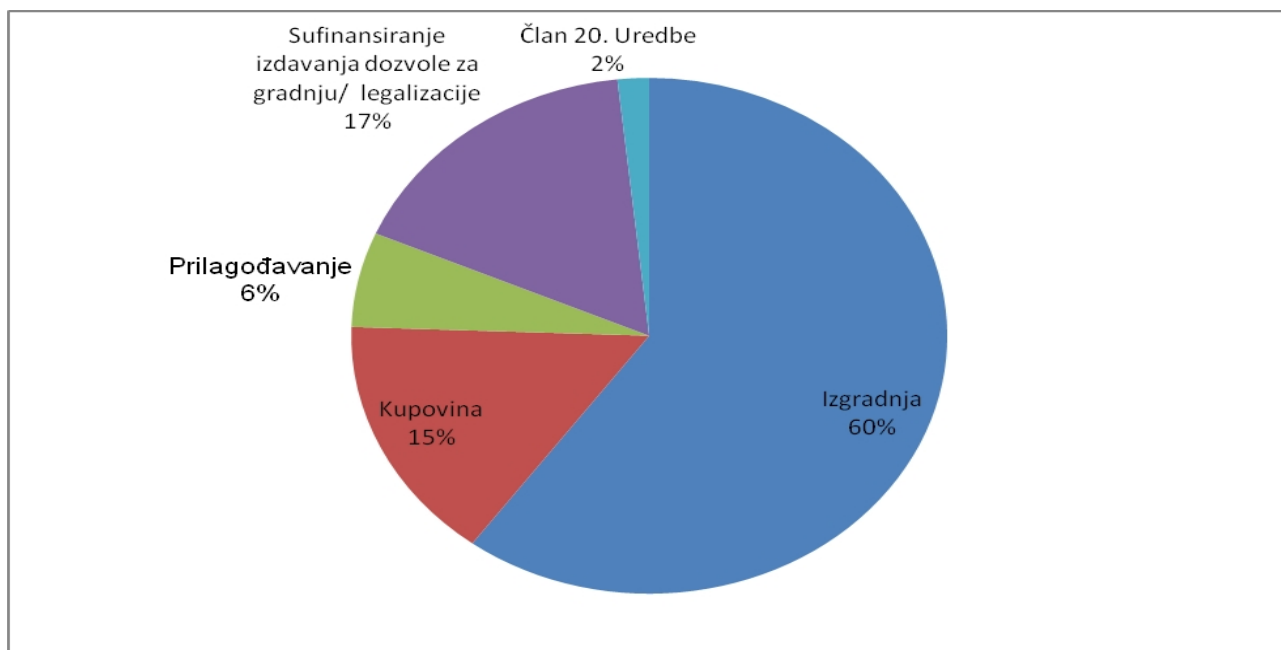

Tabela 3.-Struktura podnesenih zahtjeva po Oglasu za 2018.god.-po kategorijama

Općina/Grad	DRPO	PPB	RVI	DB	PURVI	PUDB	Ukupno zahtjeva-u roku	Ukupno zahtjeva-van roku
Breza	0	1	5	14	0	0	20	0
Doboj Jug	0	0	1	12	0	0	13	0
Kakanj	0	2	5	32	1	5	45	0
Maglaj	0	0	13	60	1	2	74	2
Olovo	0	7	27	74	1	5	114	0
Tešanj	1	12	6	111	0	6	136	0
Usora	0	0	5	47	0	5	57	0
Vareš	0	0	4	9	0	0	13	0
Visoko	0	2	6	40	2	1	51	0
Zavidovići	1	14	17	109	1	2	144	0
Zenica	1	8	20	70	0	1	96	4
Žepče	1	1	10	38	1	2	53	0
Ukupno:	4	47	119	616	7	29	816	6

Tabela 4.- Pregled podnesenih zahtjeva-odbijenih/odobrenih pomoći po Konačnim listama
sa
ostalim obrađenim predmetima u 2018.godine po općinama/Grad Kantona

Općina/Grad (1)	Obradeno:zahtjevi Oglas 2018.g. + ostali zahtjevi iz 2018.god. (2)=3+4+5	Odbijeni zahtjevi po Konačnoj listi (3)	Odobreni zahtjevi (4)	Preostali zahtjevi u postupku (5)
--------------------	--	--	-----------------------------	--

Breza	20	14	4	2
Doboj Jug	15	11	4	0
Kakanj	47	33	11	3
Maglaj	79	57	12	10
Olovo	115	95	14	6
Tešanj	139	108	21	10
Usora	57	51	5	1
Vareš	15	3	9	3
Visoko	51	35	13	3
Zavidovići	148	115	14	19
Zenica	107	75	21	11
Žepče	56	39	14	3
Ukupno:	849	636	142	71

Napomena:

Kolona 2. podrazumijeva prikaz ukupnog broja obrađenih predmeta u 2018.god.; Kolona 3. broj odbijenih po konačnim listama-Oglas 2018.god.; Kolona 4. broj odobrenih zahtjeva po svim osnovama-korisnika sredstva pomoći za rješavanje stambenog pitanja; Kolona 5. je prikaz broja zahtjeva u postupku, koji se prioriteto rješavaju u 2019.god.

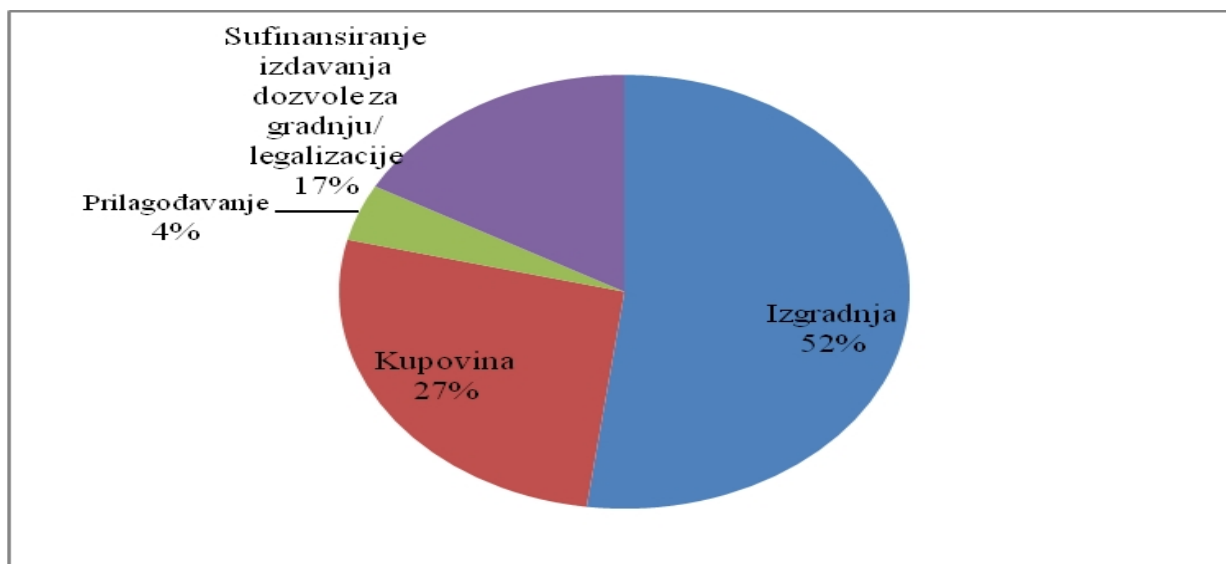
U nastavku iznosimo tabelarni pregled odobrenih pomoći po Konačnim listama sa ostalim obrađenim predmetima u 2018.godine po općinama/Grad Kantona-**Tabela 5.-**po načinu rješavanja sa **dijagramom broj: 2., Tabela 6.-**po kategorijama i iznosom sredstava sa **dijagramom broj: 3.**

Tabela 5.- Struktura odobrenih pomoći po načinu rješavanja u 2018.g

Općina /Grad	Izgradnja	Kupovina	Prilagođavanje	Sufinansiranje izdavanja dozvole za gradnju/ legalizacije	Ukupno
Breza	4	0	0	0	4
Doboj Jug	2	0	0	2	4
Kakanj	3	7	0	1	11
Maglaj	4	2	2	4	12
Olovo	10	1	1	2	14
Tešanj	18	0	1	2	21
Usora	2	0	0	3	5
Vareš	3	5	0	1	9
Visoko	5	1	1	6	13
Zavidovići	7	5	0	2	14
Zenica	4	15	1	1	21
Žepče	12	2	0	0	14
Ukupno:	74	38	6	24	142

Procentualni pregled strukture korisnika pomoći po načinu rješavanja u nastavku dijagram broj:3.

Dijagram broj: 2.- Struktura odobrenih pomoći po načinu rješavanja u 2018.god.

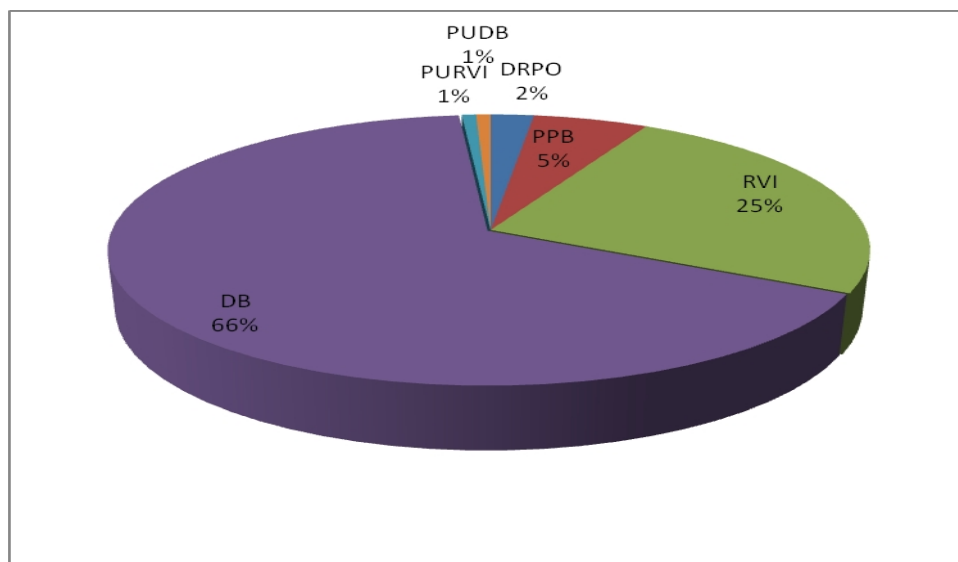

U nastavku iznosimo i prikaz broja korisnika po kategorijama u 2018. godini sa iznosom odobrenih sredstava po općinama /Grad Kantona sa dijagramom-**Tabela broj: 6.** i **Dijagram broj: 3.-** Struktura odobrenih pomoći u 2018.god. po kategorijama branilačke populacije i **Tabela broj: 7.-** Zbirni pregled broja korisnika i dodjeljenih nepovratnih sredstava za rješavanje stambenog pitanja u 2018.god. iz Budžeta Kantona za 2018. godinu planiranih na razdjelu Ministarstva OAD 208-,, Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“

Tabela 6. – Struktura odobrenih pomoći u 2018.god. po kategorijama branilačke populacije sa iznosom odobrenih sredstava po općinama /Grad Kantona

Općina/Grad	DRPO	PPB	RVI	DB	PURVI	PUDB	Ukupno korisnika	Odobreno u KM
Breza	0	1	0	3	0	0	4	37.000,00
Doboj Jug	0	0	0	4	0	0	4	19.928,20
Kakanj	0	0	0	9	1	1	11	75.900,74
Maglaj	0	1	4	7	0	0	12	93.127,48
Olovo	1	0	2	11	0	0	14	104.813,11
Tešanj	0	1	4	16	0	0	21	103.056,49
Usora	0	0	1	4	0	0	5	24.401,00
Vareš	0	0	3	6	0	0	9	85.701,40
Visoko	0	0	1	12	0	0	13	67.244,91
Zavidovići	0	0	9	5	0	0	14	136.455,10
Zenica	0	3	8	10	0	0	21	272.369,74
Žepče	2	2	3	7	0	0	14	133.001,50
Ukupno:	3	8	35	94	1	1	142	1.152.999,67

Dijagram broj: 3.- Struktura odobrenih pomoći u 2018.god. po kategorijama branilačke populacije

PPB – porodica poginulog branioca

RVI – ratni vojni invalid

PURVI – porodica umrlog RVI

DRPO – dobitnik ratnog priznanja /odlikovanja

DB – demobilizirani branioc

PUDB - porodica umrlog DB

Tabela broj: 7.-Zbirni pregled broja korisnika i dodjeljenih nepovratnih sredstava za rješavanje stambenog pitanja u 2018.god. iz Budžeta Kantona za 2018. godinu planiranih na razdjelu Ministarstva OAD 208-,, Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“

Općina	Ukupno korisnika	Odobreno u KM
Breza	4	37.000,00
Doboj Jug	4	19.928,20
Kakanj	11	75.900,74
Maglaj	12	93.127,48
Olovo	14	104.813,11
Tešanj	21	103.056,49
Usora	5	24.401,00
Vareš	9	85.701,40
Visoko	13	67.244,91
Zavidovići	14	136.455,10
Zenica	21	272.369,74

Žepče	14	133.001,50
Ukupno:	142	1.152.999,67

Shodno raspoloživim sredstavima na transferu za rješavanje stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica utvrđenih Programom utroška sredstava Ministarstva iz Budžeta Kantona za 2018. god.- Okvirna raspodjela sredstava prema općinama/Grad Kantona za 2018.god. (a prema naprijed iznesenim obrazloženjima) sa konačnim iznosom sredstava od **1.153.000,00 KM** utrošena su sredstva u iznosu od **1.152.999,67 KM (razlika 0,33 KM)**, odnosno izvršenje u **procentu 9,99 tj. 100,00 %**. Preostali zahtjevi, koji nisu riješeni u budžetskoj 2018.god. (zbog utroška sredstava) biće odmah, prioritetno rješavani u prvoj polovini 2019.godine.

Komisija Ministarstva (u daljem tekstu: Komisija) razmatrala je svaki prijedlog pojedinačno, na način (naprijed naveden) uz konstatovanje ispravnosti postupka, a u pojedinačnim slučajevima utvrđivanje činjeničnog stanja vršeno je i na licu mjesta-na terenu ili je zahtijevano i dostavljanje na uvid i druge dokumentacije za koju je ocijenjeno da je od značaja za donošenje pravedene odluke o odobravanju sredstava. Rad Komisije odvijao se u skladu sa utvrđenim hodogramom aktivnosti sa finiširanjem procedure izradom prijedloga zaključaka za odobravanje sredstava za svakog korisnika pojedinačno u periodu 11. /12 mjesec 2018.god., nakon čega je uslijedilo i potpisivanje ugovora sa svakim korisnikom sredstava pojedinačno-član 22. (Ugovor) Uredbe. Potpisom na ugovor svaki kandidat uz prihvatanje odobrenog iznosa sredstava, prihvatio je i obavezu namjenskog utroška odobrenih sredstava, odnosno istim su konkretno regulisana prava i obaveze ugovornih strana.

Zajedno sa Stručnom službom Vlade Komisija je uložila je dodatne napore u pripremi realizacije prijedloga zaključaka, a kako bi se postigao naprijed navedeni nivo izvršenja. Tokom decembra 2018.godine obrađeni su i pripremljeni i svi nalozi za plaćanje.

Članom 18. stav (2) Uredbe, kao podzakonskim aktom, te odredbama Zakona o upravnom postupku ("Sl. novine FBiH" broj: 2/98 i 48/99) utvrđena je pravo žalbe, odnosno svi nezadovoljni podnosioci imaju pravo ulaganja žalbe Ministarstvu, u roku od 8 dana, od dana prijema rješenja, a što je propisano i članom 48. (Rješavanje o pravima u drugostepenom postupku) Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine ZE-DO kantona“, broj:1/14).

Mišljena smo, da je značajno ponovo istaći (naprijed navedeno) da su sva akumulirana dugovanja, kao i plaćanja po nalogima iz 2018.god. za ovaj vid pomoću u potpunosti izmirena, što je prije stvaralo dodatne probleme, kao i tenzije od strane branilaca i članova njihovih porodica.

Primjerci odluka/zaključaka o odobravanju sredstava sa ugovorima dostavljeni su općinskim /Gradskoj službi za poslove branilačko-invalidske zaštite na dalju realizaciji, koje su obvezne u roku od 15 dana od dana izvršene isplate na račune korisnika Ministarstvu dostaviti dokaze/pravdanje namjenskog utroška sredstava.

Članom 26. stav (2) Uredbe utvrđeno je da nadzor nad provođenje Uredbe vrši Ministarstvo.

IV. Zaključna razmatranja

Imajući u vidu u vidu moralnu obavezu države prema braniocima i članovima njihovih porodica, te da je i oblast branilačko-invalidske zaštite jedno od reformskim opredjeljenja Vlade Kantona s ciljem poboljšanja socio-ekonomskog položaja, odnosno rješavanja i stvaranja boljih i kvalitetnijih stambenih uslova, pomoć u rješavanju stambenog pitanja, odnosno stambeno zbrinjavanje branilaca i članova njihovih porodica ostaje trajan zadatak i obaveza.

Treba istaći, da je ovo Ministarstvo, kao kantonalni organ nadležan za pitanja prava branilaca i članova njihovih porodica i u segmetu realizacije ovog vida dopunskog prava uložilo značajne

napore kako bi u skladu sa propisanom procedurom izvršilo odabir korisnika kojima je ovaj vid pomoći neophodan. I sa ograničenim ljudskim resursima i tehničkom neopremljenošću (terensko vozilo) u pojedinim slučajevima izlaskom na teren (u protekloj godini smanjen broj izlazaka na teren, zbog nedostatka vozila) uz utvrđivanje stanja stambenog objekta, kao Komisija često smo bili sudionici života na margini, ispod minimuma ljudskog dostojanstva. Ne sporeći pri tome i moguće prevara, stava smo da odlazak na teren, razgovor sa podnosiocima zahtjeva, te utvrđivanje i ostalih dodatnih okolnosti treba i mora biti praksa i ubuduće.

Rješavanje stambenog pitanja, kao dopunsko pravo branilaca i članova njihovih porodica u nadležnosti je Kantona, koji su svojim propisom obavezni osigurati prioritetno rješavanje po pravu prvenstva, što je i uređeno Uredbom, kao podzakonskim aktom. Iz tih razloga u narednom periodu neophodno je:

- I u narednom periodu (kao što je naprijed i navedeno) u kontinuitetu nastaviti s praksom direktnog kontakta sa potencijalnim korisnicima, odnosno odlazak na teren kako bi po propisanoj proceduri izvršili odabir korisnika kojima je ovaj vid pomoći neophodan i koji najčešće žive bez minimalnih uvjeta stanovanja;
- S ciljem bolje koordinacije i pravičnije raspodjele raspoloživih sredstava a zbog uočenih nedostataka u radu prvostepenih organa/ komisija općine/Grada u narednom periodu pojačati nadzor u postupku provođenja Uredbe, a kako je propisano članom 26. stav (2) Uredbe.
- Insistirati na unapređenju i poboljšanju saradnje unutar lokalnih zajednica nadležnih prvostepenih organa i lokalnih branilačkih udruženja, a s ciljem osiguranja pomoći neukim podnosiocima zahtjeva prilikom kompletiranja potrebne dokumentacije, te prepoznavanja i ukazivanja na posebne, specifične slučajeve kojima je ovaj vid pomoći nužan, a iziskuju hitno i prioritetno rješavanje, te su predmet i medijskih natpisa;
- Nastojati obezbijediti nabavku putničkog terenskog vozila, imajući u vidu svakodnevne probleme tokom godine oko odlaska na teren (nema vozila, rezervisano ranije i sl.), kao i ostale neophodne opreme, a ciljem poboljšanja uslova i kvaliteta rada ne samo u okviru realizacije ovog vida dopunskog prava, nego i ostalih prava za koja se postupci i procedure odvijaju paralelno u istom periodu a vezani su rokovima;
- I dalje insistirati na blagovremenoj i kontinuiranoj isplati odobrenih sredstava, obzirom da su u pitanja odobrena sredstava čija je implementacija vezana rokovima-ugovori o kupovini sa rokovima za isplatu, te rokovima sezone izvođenja građevinskih i ostalih radova;
- U 2019.godini osigurati i omogućiti objavljivanje oglasa o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava braniocima i članovima njihovih porodica u svrhu rješavanja stambenog pitanja s mogućnošću podnošenja zahtjeva od najmanje 30 dana;
- Raditi na educiranju članova lokalnih branilačkih udruženja i obezbijediti aktivnije uključivanje istih, kako bi se svim zainteresovanim braniocima i članovima njihovih porodica pružila adekvatna pomoć prilikom podnošenja zahtjeva;
- Nastaviti s praksom redovnog i blagovremenog informisanja javnosti putem PRESS-a, kao i web stranice Kantona, kao i Vlade kantona o svim aktivnostima vezanim za proceduru po objavljivanju oglasa o mogućnosti podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na ovaj vid pomoći;
- I dalje podržavati sve inicijative i prijedloge za pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica za koje se utvrdi da su specifični i posebni slučajevi koji iziskuju hitno rješavanje, a čije je postojeće stanje životno i egzistencijalno ugrožavajuće; uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih Uredbom za sve takve prijedloge i dalje obavezno tražiti dokaze, koji ukazuju na potrebu hitnog rješavanja, uz prilaganje dokaza o učešću u sufinansiranju općine /Grada, drugih nivoa vlasti, kao i donatora;

- I dalje insistirati na uspostavljanju većeg stepena koordinacije između Ministarstva i općina/Grad, kako bi se obezbijedilo načelo pravednosti, transparentnosti, te pomoć dobili oni kojima je ista neophodna, a svi pojedinci koji nastoje prikriti ili dati netačne podatke budu blagovremeno otkriveni i sankcionisani; u tom dijelu, kao i do sada uposlenici Ministarstva otvoreni su i spremni za saradnju;

Obezbjeđenjem sredstava za rješavanje stambenog pitanja, odnosno krova nad glavom na ovaj način osiguran je život dostojan čovjeka, te smatramo da je ovaj vid pomoći opravdao svoju svrhu.

Broj: 13/03-2-2-23-1296-I /18

Zenica, april.2019. godine

MINISTAR

Fahrudin

Čolaković